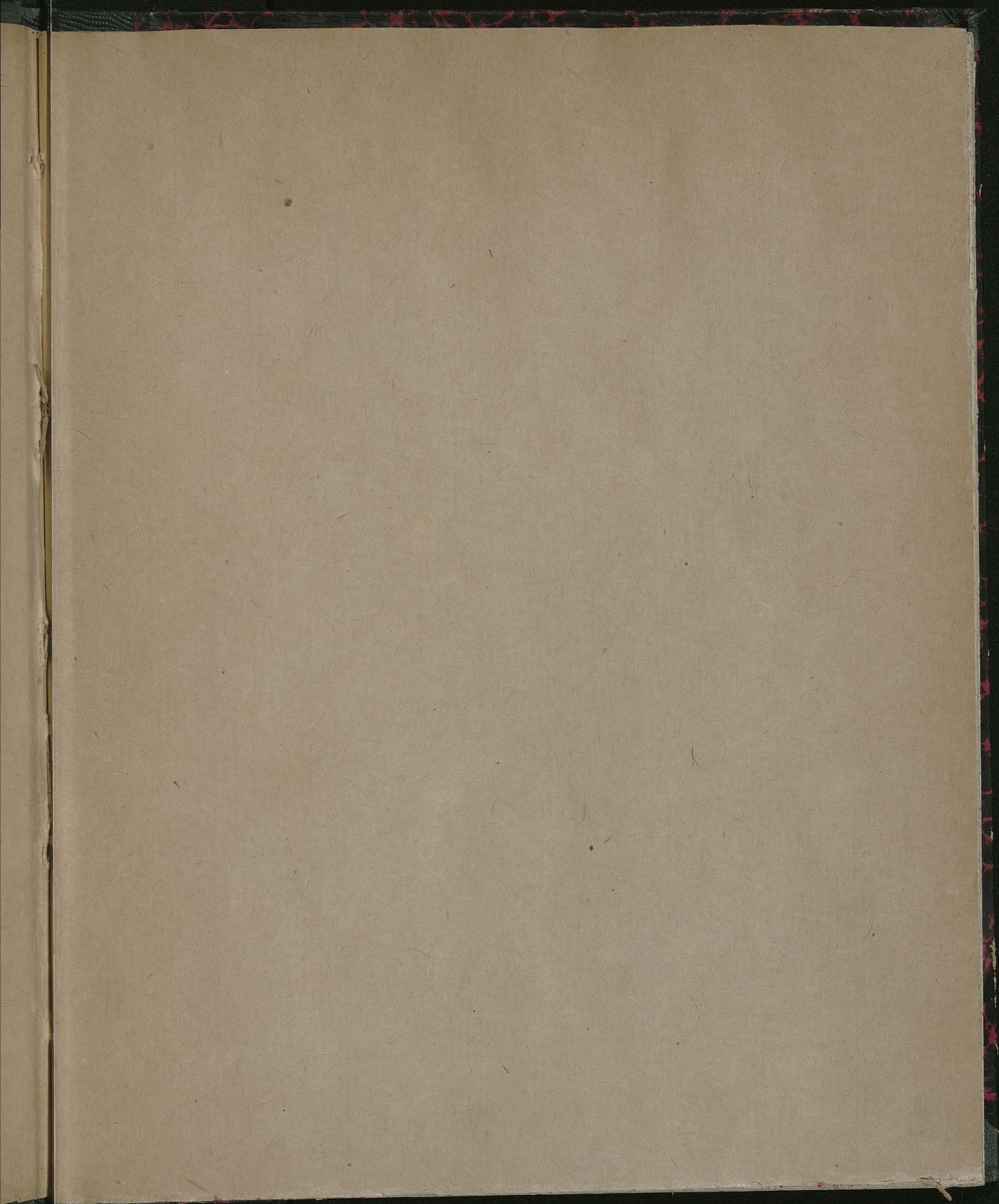

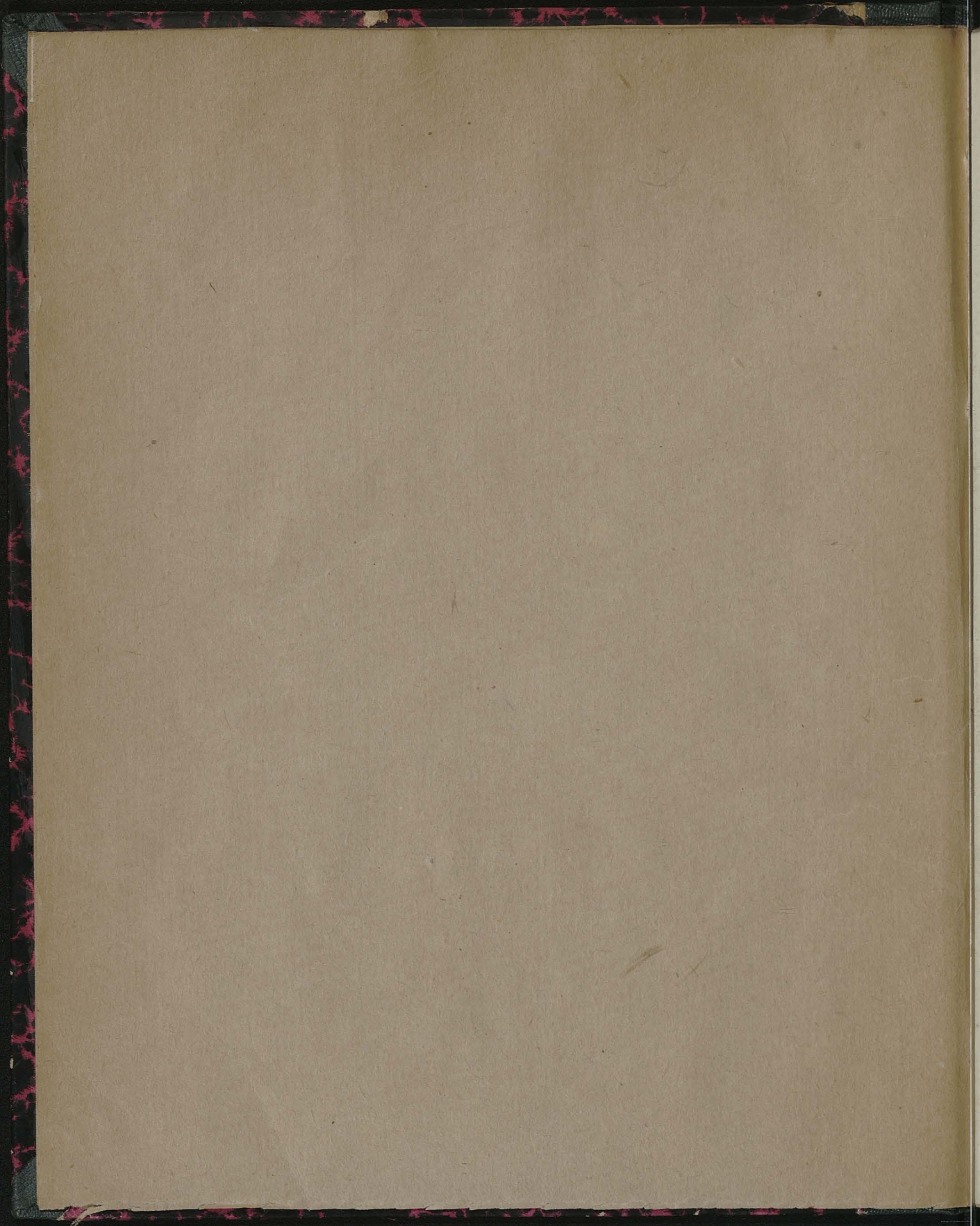
6837

II

6837

Emothen. Mun. ~~Rabulicium~~

4 August 1862
J. Kraszewski

Opowiadanie z listów

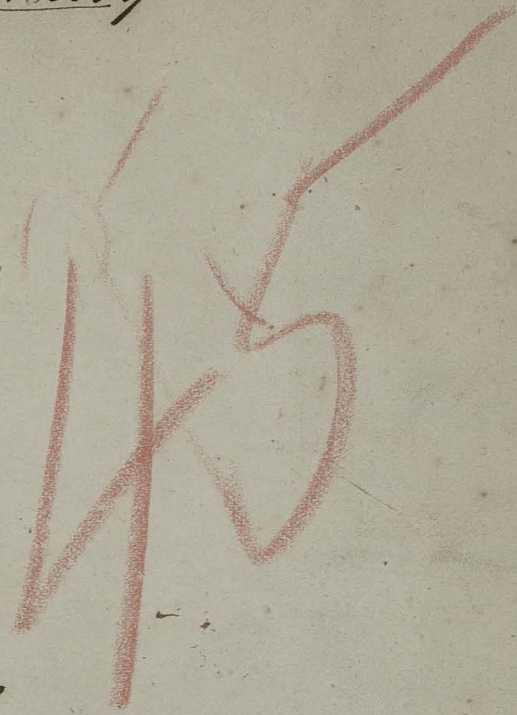
dla ludu.

opisał

M. Miclosis.

tekst

nie obcinaj

Wino

BIBLIOTEKA
KAJETANA KRASZEWSKIEGO
w Romanowie.

1862.

11

Friedrich völkpruy.

O Litwie.

Ladny to kraj ta Litwa, ludzie
w niej dobry, gospodarni, pracowiti,
jedyné wie, ze się jurem capitanie goraitki
nie wyrzekli. Najwzrostem zai mia,
tem jest Wilno, co je przed 540 laty
założył litewski książę Gedymin. Nie
jestem z was, moi mili, może nie o
tem jurem nie słyszał, może nie czy-
tał o dziejach dawnej Litwy, ani wie-
jaki tu niegdys przed stu i więcej laty
było. W brońskich słowach, chociaż o tem
mówiły bardzo grubo książę napisai,
skroś, wam co w roznych książkach
o Litwie wyrytarem.

Bibl. Jag.

Przed góris tyżycem lat, jak pisał
co w roznych książkach, przybyli Litwinami
nad brzeg morza bałtyckiego, tam góris
dziwnej Lmujdzi, i około nad brzegi Nie-
mna i nek. Prusy. Kto se to był? nad

niechamy / bo i na świecie tyle ludzki
 co teraz nie było / wiele o nich nie
 wiedzianno. Dopiero gdy się z oracem
 rozmawiali, a parowacnie swoje niż,
 szczyli, dopiero około 1050, byli pod
 oinnuist laty naproawo ich Litwinami.
 Półed coter wozcej szychai było o hitwie
 i Litwinach, co nie jeden raz napada.
 li na sziednia, Prui, Polity i Niemców.
 Dopiero około 1320 przentali napada
 na Polity, a rugory wielki krzigi Litwani
 Gedymin pogodzil się z królem Polity, a
 był nim pod on orai Władzycaw Litwitek.
 Nawet swoją cótkę Aldonę wydał za sy.
 na Goltzthovogo imieniem Maximiere.
 Na panuigtkę zgody wyprawił Gedymin
 trzydziestu tysięcy Polakoi ze sobą, któ.
 rzych z dawniejzych lat przymai w rai.
 woli. Po takim sissim potograciu
 walony? Goltztek razem z Gedyminem
 poszli w niemieckim kierunku, co się
 mazywali Teryziakami, a z Polity

pozniej powrotali do miasta Prunau.
Despero po imieniu króla Lotaryusza
ukonwyczył jednocz z tego wojen króla
Godefrida. Do króla Dawid Lotaryusza
wrócił królem Polkim syn jego Kazimierz.
Za panowaniem tego króla przyniesiono
warjow Polacy, Litwini, kucm
na Śląsk, bo wiedząc że im by daleko
pięć pędzi się przogodzi, zawarli ce wola
przyniesione. Skon rui Karwianin króla
roku 1370 zezwolił z tego siorate br.
Jostomnie, Krowniak jego, syn woiaty,
Ludwik, król węgierski wrócił panuje,
syn w Polce, a po jego smierci jego
cotta miodleindna Jachwiga.

Opisaniem po królu jakże to stowak
zachodniej, nie w owe czasy smieszny
Polacy, a Litwy, nie zbyłm miaz sepa.
mnie, że przyrokiem pisai o Litwie,
boz alla tego, że mowia piewniej o Lit.
Kwinach kółk się se to odwozywac.
Teraz zatem wrozy do króla Litwy,
wytajac to z uwagi, bo to erhawe.

Nie będę wymieniał po imieniu pierwszych
Książąt, bo wogóle ich imiona nie spamiętam,
a co do nich nie ma o nich nie widać wcale do
powiedzenia. Zaowocował zatem od Książcia Sępa,
golda, w powstaniu przed czterdziest laty, w
okresie roku 1230. Książce ten posiadał pod
swoją panowaniem mnogie Książstwa i tutejsze,
także że został wcale potężnym Książciem. Nie
było to na rękę Chęciwym Niemcom, więc
rozporozli przeciw niemu wojnę, aby go zni-
szczyli. Lecz nadaremnie się kusili, bo
Książce Sępa, Kochany od swoich Książców,
mówił tego ich przeciwności. Do jego zaś śmierci
dwaj synowie Erdziwit i Mendog obżyli
miedzy, a gdy starcy z nich, Erdziwit po-
legł w bitwie z Tatarami, młodry Mendog
został wielkim Książciem. Młody ten Książce
nie lenił się gdzie tego było potrzeba do
orgów. Do dwudziestu zwyciężył Tatarów, potłó-
czył Książców, lecz nie mógł dać sobie ra-
dy z synami swego zmarłego brata, Erdziwita,
który przeciw swemu bratowi narodził pod-
burzył Tatarów z Książcami przymierze
mocy Książce Książce się narodził ołmiec i u-
koronował od biskupa przybranego od papieża.

5-
Do tego czasu bowiem nie znali Siⁿ
tworzy co to jest Chryścijaństwo, czyli fałszywych
bóstw i zyli jak drinaj jacy drey
poganie co z Boga jednego nie wierzą.

Przeworny a mądry Mendoz nie był do
sobie samemu i Litwie umiał dobrze
radzić, ale jeszcze syna jego Wojtilla
osadził na tronie Nowogrodu i zrobił go
królem Pruskim, ale niezadowolonego zmusił
no go do zrehabilitacji się tytułu króla, tak
że był tylko królem Nowogrodu i miast
wokół.

Od czasu jak Mendoz został Chryścjaninem
mieli Litwini przez kilka lat spotykać się
z Pruzakami, ale nie mogli dłużej
zmocnić siebie i zderzenie ich z
ciężkiemi Niemcami, rozpaczoło z nimi wojnę,
którą dla Litwy bardzo szkodliwie się rozprawiła.
Stoli gdy Litwini za namową króla Pruskiego
porucili Chryścjaninowi Boga prawdziwego, a uro-
bili się do dawnych fałszywych, pogańskich bo-
żyszczory, opamiętali ich szereg. Władca palec Bo-
ży wierzający nad Litwą, król Mendoz, a za
namową swojej pobożnej żony wrócił się do pra-
widelnego Boga, a kszehmowony go nie o-
puszczał i wojna jako tako ukonczona została.
Mendoz zaś za pośrednictwem Janu Boga

odbył pielgrzymkę do Tryjny. Z tego powodu
 inowoj do Litwy zaczął się przysłać nad
 wyrażeniem wiary chrześcijańskiej, bo
 Litwini na dobre porócili się do poganizmu.
 Nie podobają się ta chrześcijańska gościnność
 poganistwom kapłanom, Krzyżowi Gruzynów
 i wielu innym młodym panom. Zawisę,
 zabił go i dnia 12^{ty} września roku 1263
 zabił go i syn Mendoga z dwoma synami.
 wsi byli na potowani, zdrajcami ich się
 mordowali, a mordowa Gruzinat został
 wielkim Krzyżem. Niedługo parował ten
 Krzyżem, bo w roku 1265 został zamordowa-
 nym. Po nim nastąpił Zawisę, a gdy
 ten w Pruski wojnę i bitwie poległ, syn
 Mendoga Krzyżem został wielkim Krzyżem.
 wielki wojen nie prowadził ten Krzyż, a
 umarł w 1267, zamordowany przez wielkiego
 Krzyżem piewicem Lew. Lew, Krzyżem
 był dobrym panem, a ze sam był, nim,
 chem więc chrześcijaństwem sprzął. Za to
 po jego śmierci, gdy Fry, 96 lat bieżący
 Gwentorog objął rząd państwa, porócili się
 znowu Litwini do poganizmu. Po nim
 objął rząd syn jego Gwentorog, który
 się na Litwie pomógł zamordowania Fry.
 Pruski i z Pruskiem przywrócić odni,

- 4 -

wit. Po jego śmierci synowie jego Heligius
i Trabus parowatym się podzieliłi, odda-
jąc Tracium bratu Margitoo Piskowitkie
za panowanie tych Margit Lutowini
po dwa razy najechałi Polity. Goleg
zai Margie Heligiu umarł, a w Polity
miejscu później jego następcą i syn Margie
Promund, Trabus zotat zupełnie samoder-
nym Mielkim Margicem. - Protropny ten Miel-
ze umarł roku 1280, w tym samym czasie, w któ-
rym wojła jego dopomagająć Turinom z mapo-
dnie na Polity. Do nim dziejący woad-
MielkMargic, Narymond, a po tym Margie
den. Nie długo panowali obydwaj Margie,
a po Polity trzy wiekli wojny z Polakami.
Ostatniego z nich Trojdena zamordował m.
obrony brat imieniem Downmund, aby ten
przebrzy dopii do panowania. Ten Lutowini
bratoboję Margicem imię nie chcieli; a ze
z rodziny Margicaj przegony byli w zbył
młodszym wieku, a syn Trojdena ze był
zatkonnikiem zadoi przepzi nie chwał
woje z jego poradę obrali Mielkim Margicem
Lutowora. Do pomocy zai, ze to Lutowor
jwi był niemłodym do dawno mu syna jego
Witeneu. Obydwóch enali Lutowini i Polity
jwi od dawna, kiedy jurze byli rogielimi
urządzeni

- 8 -

Nim wam opiszę co stało się z rólą Lituwów
i jego następny zwyczaj jurze uwagi uważę, że
to co napisanem dotychczas. Wiedzielić jak
to między panował na Litwie po od śmierci Men-
doga. Zaprowadzono przez niego chrześcijaństwo
nie upadając, nie się porównując, ani wzmocnie
o nim Litwinów prawie zupełnie zapomnie-
li. Przez Króla ten czas od śmierci Mendoga
przez owe 24 lat panowało w Litwie 10 królów,
porządku zatem wielkiego na Litwie. Wiele też
miało do wygnania Króla Lituwów, lecz nie
udało się żadnym przeciwności, owszem postarali się
aby wszystko dla Litwy jaknajlepiej pokonali. Później
gdy sam wojownik Król urzędował, syn jego Witold
prowadził królowe wojny jawi to z Polakami, jawi
to z Turykami. Umarł panując lat osiem i
kilkanaście miesięcy roku 1292, a po nim Witold, syn
jego został wielkim księciem. Kto ten Król lubi
pokój widział się często zmuszonym do wojny
między siebie z chrześcijanami Turykami, a nawet
i z Polakami. Umarł roku 1315 z wielkim im-
ieniem Litwinów, który pod panowaniem tego
mądrego Króla nablił i Prawy i starostwa,
lecz przez Bog ich pocierzył, bo najstarszy
z synów Witolda imieniem Gedymin, który
z jego wielkim księciem obracił, był nimie
jako ojciec dotychczasowym wojownikiem, nie
nawet mądrym i szlachnym. Na jego panu-
waniu Litwe granice nie można rozszerzyć,
bo Gedymin posiadał Kijów, Włocławek i Pruski

Przywrócić oświadczył, a Płocinowie i Nowy,
grodzianie u niego szukał pomocy i opieki.
Halony? on zwyciężycie z Pruzakami i Fre.
znow zadał im przysięgę pod Miedziemianin w
roczku 1320. Knięta byli to pan Palkoway, przy-
chylony Chryścianitwu. z Polity, zeważ stał
przyzwierze, poślubiłając córke swoję Adelony,
jaki jowi to woję nadzwyczajną, synowi
Witka Polskiego Kobiłkka, Maximierowi. Sta-
żem z Polakami walcząc Gedymin przeni-
Pruzakom i w jednej z tych bitew pod
Hieloną w 1340 zginął.

Ten to wielki król zwołał dwa wielkie
miasta: Troki, a nieco później Wilno.
W ostatnim miście p. najwzrosty on i jego
następcy przemieszkiwali. Niektórzy tylko
przebywali w Trokach, gdzie zamieszki obrony
wybudowano. Dziś z tego zamku pozosta-
ły tylko ruiny, a z dawniej istniał kochać mie-
jsca, ale przed laty inacy tu byli, a wtedy
Troki były miastem wielkiem, zamozum nie-
kiedy jak dzisiaj!

Przed śmiercią, podzielił Gedymin swoje obrę-
one państwo między siedmiu synów, od ktoś
miał fałszywie oddał zwierzchnictwo. Kier-
yły po upływie pięciu lat pozbawio się, ze-
stał już mierzalnym p. do posiadania naj-
wyżej, wielkostatku i jego wiadły. Olgard za
pomocą swego brata Prigintata objął wielki
królestwo, a fałszywie rządził z bratem Narę.

musculari, chorici iim Algierat regnacyi
inne Krijstosa, uschi do Paryzi mowogze
brata wojnie potkonai. Od tego czasu Algierat
prawie samodzielnie^{nie} caly hitwa parowos, wpr.
wany rade, i pomocu swego utrochomego brata
Krijstata. - W zgodnej^{nie} hitwa wrytli
dobru sz dzieado, Krijzacy mowogze wielkimi
matziami nie zrobi nie mogli, owrem nie
raz tego ich Algierat puctrepa. Nade tego
dziu zwainionych Krijzacy Prustich, a Tata
sow wryzicy. Na Polke dopotat iju brwi
Krijzacy Kretli nie napada, dopiero po
imieni Krijzacy, gdy ludwik Krijzacy
został królem Polkimi, po dwa razy wojna
Krijzacy wpadły z granice Polki, lecz
sprawy to rycho zakonczono ratowiono.
Za panowania tego Krijzacy sproszono do
Krijzacy Krijzacy Francuzow - sam Kretli.
Krijzacy Algierat byi Krijzacy, wpr.
nia potchodniego. Almasi w roku 1381,
a przed imieris Krijzacy caly mowogze
nastu ignis podricli, odajacy wpr.
Krijzacy, najstarema z nich imieris
pogicli. Mowogze tu Krijzacy
z potchodu mowogze rad mowogze Krijzacy.
Stata, lecz potchodniej gdy sz potchodniej z obwi.
mowogze Krijzacy i ~~mowogze~~ mowogze
i mowogze Krijzacy wpr.
i mowogze Krijzacy wpr.

11
Z naukow migracji i swego Przemiana Kijodziej
pobratu i z Thajickami ze szkoda eacji
bratow. Nidze to przerwony Thajickat fagretie
bram porbacio, a sam na nim oriat.
Ten niezaluzny fagretio tron brettoliziezey,
ze pomocz Thajicki, dreykar. Nie odlyto iz
wtedy bez woleciu Thoi. Lutowi waloyli pre,
cin detywinom! Skonogto iz wozni na ten
ze fagretio, jak to jui powiederatim, tron odly.
Mao, a starzy Thajickata co takt kochas litay,
tylo rary ze mie kuno prekaras, co takt scede.
vni dopomagat Ogiudoi, a takt zwrere na,
dost fagretie, ze tylo Thajickata Thoiwini, 1702
kara fagretie, uduwili. fagretio rai, ze to ra
pomocz Thajickoi doreat wowa do wiaday, ma
wad miltorytuy ste rabi i sta litay podpissi
Kontrakt.

Deraboz to wrytka w warze, w ktorym
w Polsce pemonat Thoi kudoat: jak wam
wiadom, ja jego imieni pami, Politi wotasa
gyp miltorytka wotka, imienuu fadurga,
ten pod tyra wancatkiem obrati ja sobie Polacy,
krolow, ze sami, wotke swojej wotki niez 14
wylow. Ze rai fadurga signata z dobroci, 14
godniti i dobroci, a Polka byta obzemem i po
kzinem panistwem woz, imdu kery 14 wrytka
zatarato iz pro jej wly. Nidze imymni dreykizie
du Lujacki, kzinem fadurga jekure w krolebe byta

pryjęcioną, a ktorą wcale spryjąca. Gwiazda on by? Niemem, a Polacy zstawia mają wotost do tego narodu. jak nieprzyznajęc arci do grzechu imiennego, więc mu Polacy wrogo powiedzieli, żeby się na prowo nie trudzić bo fadwigi za Niema nie wydadzą, tylko za Stowianina. Trwi? tedy Niemowit, książę Marowicki, i jakis krzyż Pruski, o rze fadwigi. Polity się Polacy na jednego z nich zgodzili, gdyby wreszcie w tym czasie wielki krzyż utworzył fadwigo nie by? do traktowa przyznał swoich potow, proząc, aby jemu Polacy dali fadwiga, za zony, a on za to całą Litwę do Polski przyjął i z całym narodem chryst przyjął.

Piętnie to polłobaty się bardzo Polakom, dla tego dobra fadwiga, kochając cały naród i skamję jego wole zgodzili się na to i posłubia fadwigo, który w traktowie z 1386 chryst in. przyjął i na krótko wymienianym wotost. Jorem zjechał do trina aby krzyżem dopomagai w restaurowaniu wiary in i n o. posła danie słowe Poligo.

Jure przyjął fadwigo na krótko Polskiego powo, ogła się Litwa z Polską bardzo ściśle. Jednakże z porażką cheidi Litwinami odłączyli się od Polski i utworzyli zupełnie oddzielne królestwo pod rządami brata fadwigo, Witolda. Na miar ten i nie przyjeżdżali do stau, tku, wrosem krótko Tarsze się coraz ściśle z Polską po dwustu latach ziała się w jedno ogromne państwo. Było to w roku

1569, wrazem zresztą bliżko bractwa
 paty. Od tego czasu król Polski
 był samopowinnością królestwa litewskiego
 nie tak jak przedtem. Król bowiem od
 czasu świąt litewskich z Polakami się
 nie połączył, jednak Polacy mieli swego
 króla, a Litwini swego wielkiego księcia
 był nim zwykle albo syn albo brat król
 Polski i w imieniu króla rządził,
 dyktował sprawami Litwy. Ten stan od
 roku 1569 nie był już w Litwie
 króla wielkiego księcia, tylko król
 Polski był rządził i królem Litwy.

Nie opisuję wam tutaj co się stało od
 czasu jak połączyli się zjednoczili
 do zjednoczenia się z Polakami
 w roku 1569, gdyż to już więcej do
 historii Polki należy. Od czasu świąt
 litewskich tylko razem z Polakami
 mieli przeciwko innym narodom; razem
 z Polakami radzili nad dobrem wspól-
 nej ojczyzny; a co się działo w Litwie
 lub Litwie wie działo w Prusach
 i Polsce Litwa i Polska wzięto razem
 roboty, razem zwyciężają lub odnosiłi klęski.

W końcu tylko dostrzegam jeszcze, że gdy
 Polska, Rosja, Austria i Prusy się podzieliły
 dawne królestwo litewskie przypało do

Cesarstwa Rosyjskiego - tak jak dzisiaj
należy.

Opowiadaniem wam pokrótce dzieje sta-
rych Litwy, widzieliście jak to wojny
starożytni Litwini prowadzili. Nie jestem
z was co słyszę w wojnie cesarskiej, co
było pod Sewastopolem wiec co to jest wojna,
alla tego kto ja rozgale nie opisywaniem wam
wzrostkiem wojen. Wzrostkiem było posiem
jeszcze jak to Litwini starożytni, jak
stara Litwa wyglądała.

Otoczono Litwa granicami ^{na stronie północnej}
z Prusami; Inflantami ^{i Morzem Bałtyckim} a na wschod
Strona z Rosją, na południu z Kurlandem
a na zachodzie Strona z Polką, a rozciągła się
na 120 mil szerokości; tylko w podłuzi. Powietrze
na Litwie jest nieco zimniejsze od powietrza w Polce.
a lasy obrosłych nie bardzo wiele, a w nich
zwierza wszelkiego podostatkiem. Urodzajne
pola przepływają liczne rzeki, oblewają rybną
jeriora i trzcinaż zarówno bagna. Na rzekach
tych szczególnie na Niemnie; Drzewnie
spławiają statkami do Włocławca; Sągi, cborie
konopie, pszen, drewno, len, jak mowi
jeden poeta:

Litewskimi sąca pszenicy
Zamorskiego ludu gody.
Litwini są po wyższej części Natollianus

porozumy od, Nola Stadystawa Jagietty,
 z jednaki siły i prawości,
 i Tatarzy, który z dawien- dawna, bo od
 czasu Krola, brata Jagietty, mieszka
 po miastach i chwałę pana Boga po
 Turcku. Tydzień bo w Litwie mieszka
 juze więcej, niż w Królestwie Polkiem
 tudż z Litwami, słoby, Tagolony, a o
 Litwinach tak sprawa:

Chci kraj jego nie bogaty
 A dsi sobie bo wczasy
 Nie marnuje goz na raty
 To zaradny i ogledny
 Nie zwyki on się kochai a kharci
 Ale myśli o zapasi
 I dabytek w domu prowadzi
 A o jutro wiecznie radzi
 Ktoż to znajdzie w kradziej porze
 W bród wryzkiego, jak w Pomorie
 Kud gdy rzery jak worki topnie,
 Ale gdy go kto zachwory,
 To i w grobie nie przebeury
 A na koniu swego dopnie,

Tak wygląda Litwa, takimi są Litwini,
 którzy dawniej, przed Jagietta, nie
 chcieli samowolnie krzyżta Litwicy, dopiero

- 16 -

gdy Litwa porządkie się z Polakami, panowie
dostali pewną swobodę, lecz wsierniaczy
nie na tem nie zyskali, ale a dopiero
w Wilkhuat lat panom przypomniało
się, że i wsierniaczom trzeba dać swo-
bodę.

Opisaniem prośb, co o Litwie
w królu Władysławie wyżytałem; i odes-
zae królowi ten opis z przyjęciem
i uwagą, przesyłać; że teraz z ro-
wne, o chacie, przesyłać dalszy ciąg
tych Władysław. że sobie rozumieć jak
szkodliwym jest gromadzić, że się jej
wykreśli, tak jak wsierniaczy
z Prudiszek, że w ogóle wsierniacz.
Ktoś tych wsierniacz sobie za przy-
kład i tak jak oni by chcieli po-
stąpić, a może że wtedy wam
dobro dać się będzie.

-14-
Friedrich drugi.

W sprawie budowni i w dworze.

W tej to hitwie, o hitwie mit od hitna, jest wieś
Kudliska. Jak to wieś wygląda, wie Władysław,
najnie Wilkanasie lub Wilkanasie domów
mieszkalnych, przy nich chlewiki, oborka,
orazem sadek z hitku drzewkami lub pachus,
cien zielen; a tam za wsią na wprost
braty dwoje dziedzia ku wsiem zwrócić swoje
ojewskie ramiona, do wsi od dworu jakby
ręka, wyciągnięta droga. A za dworem, nad
sukrawką gumna, i obory, i stodóły i spichnie
murowany, orazem i konieci, i plebanja - wuj,
najnie jak na wsi. Jedna wieś do dru-
giej podobna; cała różnica, że tam dwoje
ładniejszej, budnie, mniej ładny, tam mu-
rowany, budnie z drewna; w jednej wsiem
polesniacy Kochaja, a w innej mienawidzą
swego pana; w jednej bogatsi, domi, wzdki,
a w innej ubożsi, zychani i smutni -
rozmie to bywa na wsiem! - Ale wieś
Kudliska była ładna, porządnie zabud-
wana, budnie w niej pracowni, zamieszki-
wanci, prawie wzdki Kochali dziedzia,
z tam droga od wsiem do dworu nigdy
zielkiem nie zarastała.
I nie wiem że wzdki dziedzia Kochali,

bo byi tak dobry! Maram pogleda, lew jati
more Nardema dopomaga, poradki, z Nardym
siz roznosi jati z wianym dziedziem. Kobyci
poznali jati to serdecny stonok zachodit w ten
dlinach między dworem, a wiotka opowiem
wam pokrótce co siz w ostatnich dwóch latach
tam zdarzilo, a poznacie ztąd najlepiej jati
to dobre Nohai dziedzia, do niego siz ude-
wai po rady.

Bylo to w dzien Mielowta, pienui Pawi Nrogo
zertego roku - stonce wianie wstawilo, lew
ze to dzien swiateczny, wrocyty nitet nie spie-
suzi do pracy. M stonce bylo spokojnie, go-
spodynie tylla i dziedzieta wrocacy lub spie-
suzty do oboi lub chlewa wyctoi Nrosta. Z nie-
jednego Promina jwi siz dymie porognato, tam
juz pasturerek bycto wycanias na cielona parey
a z wioyotki Nrosta wzwai siz drowonok, a
za jego glosom nie jedca wicemak porpierenp
na mostitow. Zwolna wici siz rurai pomz,
Ta a i we dwore dziedzie jwi powitat
z Corta, przywodziat ramne ubranie, za-
siad na Tawore przeddworem i pilnie
wytat w Nrozie - aie wicem wy do mo,
dliny, wy teri jaterij swiateczny. M
wii, w dlonku Prastemija Tada,
quia tyonacem koryta siz nastipna

szczęśliwy nim a znowu jego wzmowa.
Widugnis. Oj! bieda to bieda wstawała.
wi; ile było z parizerzyem, ile jaki nas
uwolniono, prawie powiedziałbym że go-
rej. Strasznie dotknęła bieda pośredem
do pana, powiedziałem ci daleka, a gdy
mogł dopomagać, a teraz...

No, i wi teraz, przeważa mu znowu, a
teraz mówisz mi do pana, poprosie to mam
dopomoc, bo strasznie mi taki ichy nie
miał biednego poratować.

Widugnis. Wiem ja o tem, że gdyby był
w stanie toby dopomógł, ale nie pod-
bna procie, gdyż zeszłego roku i dzie-
dzie nie wiele zebrał, chociaż był w ostrej,
bo ludzie, zaledwie postężyli o zmniejszeniu
poddanictwa, nie chcieli pracować swemu
najlepszemu panu, co nas jeszcze upo-
magał. Tak potowa zbioru na polu zma-
niała. Jeżeli teraz mam iść do niego
procie, aby nam dał trochę sam z na-
szej winy nie ma zanatto?"

Zona. Nie marnodzielny ojciec, idź mi-
to do domu, pokłoń się jak przystoi dzie-
ckowi, wien jakki nasz dziedzie dobry,
że chociaż mógł wyżyć kilka parze na dwie
lata zmusie do parizerzyem, wolał zaraz
uwolnić, a ni komu nie pamięta, że się

w czasie zmiwa zbuntował. Książce przed
półtora dniami wspomógł Bratostoję, cho-
ciaż przez całą czas zmiwy ani się tknął
siopa. Ożemowały zatem nam nie miał
dopomóck, chciałiny w Bonie zmiwa
chodźli do roboty?

Widugnis. Może by i dopomógł, może by
pożyczył bratostoję, Martofli do zasadek i
cwoctwiz zęta na matę, gdyby nie to, że
tego prawie wżycy we wri potrzebują,
a dla wżycytek dźiedzioci nie stęry,
bo nie było ludzi do sprętemu. Melomic
Bog nar ukharā za leuistwo i hardosi.

Zona. No, no może to i stęrcie mōwie,
jednaki poprobowai nie zawadzi. Nie nany,
stęrcy zatem się dźięj, tytko suruj, bo stęrcie
pwy doryi wysoko, a za pers goctin, dęie,
dęie pojedere do Moiciorā, to i ranek minie.
Teraz zaś najlepiej, dźiedere by dęie ram 2 pa.
mivem lub pamicuły mōwie.

Ustuchā? rady swy iōny, Widugnis; pwy.
wdeciā? odwistny, ruktmanę, grebieniem
wōny pōrenā, pōreżnēi się i podżięj
zwa wym Probiem przez noc i dęiej tōto
sade scierły do dworu. Z pōreżnēi wōd
nazno, ale im bliżij byō dworu, tym bardziej

ustawiał, porządek nie nauczyła, chociaż nie
wrócił do domu, bo wtedy było prosić
dzieci o pomoc, kiedyś sam dzieciom
nawet za pieniądze, ale we śmiechu nie
chciał dopomóc. Kiedy przyszedł mu na
myśl żona, dzieci i brata w domu; pro-
sząc, że raz jurce i smiało pozwolę im
począć słowami.

Dwa wielkie kumple grzaty się na stoniu,
a skoro spostrzegły widugnisa zawstydziły, po-
wstały, lecz w tej chwili otwarty był gromy dźwięk
dzieci i jego ciotki Heleny: "Przepraszam, Dostko
dzieci, wstaj!" Był spojrzeli na wstających, cyk,
popuszczały ogony między tylnie nogi i warra-
powoli się cofnęły, a dzieci ręką do ciotki:
"zawołaj Helenka pana, niechaj przywiesz
bo gotowe jego ubranie." Dostko Helenka
pobiegła po pana, a po chwili dopiero powróciła
na dawne miejsce obok ojca. Dzieci tymczasem
sami ręką do Widugnisa, który ze strachu wy-
wstydu może stanął z daleka i nie śmiał
się podejść bliżej: "chodź mój Widugnis; wy-
do mnie masz jakiś interes?"
Z preprosiem Wielmożny Pana, ręką
misiarę Widugnis, stając się z niego,
ręka jego uwiesza mu jakos w gardle, a
dzieci myśląc, że Widugnis pisał raz jurce

leża, rękę Tagodnie: „nie leżaj się, psu
już umiarane, nie ci nie robia; powie
czego się dasz.”

„Chciałem się doprosić Tasteri Mel. Pana,
rękę oimielony Tagodnie, dżiedzia Władymir
- bieda mi dopiękła, nie mam co jeść.
Kartofle prawie wycyżnie pogniły, trochę
żyta, co było się zjadło, a do nowego jeszcze
daleka - nie ma czasu obiadzić na nowe
kartofle.”

„To ile, odpier dżiednie; porzuc myślisz
o sadzeniu kartofli - kiedy je zaszczesz?”

„Proszę Wład. Pana, jeszcze by czas był do
sadzenia, byle by było wzm - w domu kłótni
na dni kilka wytarczy. Jeżeli Tastera prawiła,
to może Wład. Pan będzie Tasteraw mi przysy.
czy bezokty, a jeżeli Bóg da urodzaj, to
Wład. Panu & na jesieni, w ciociu oddam,
albo we inuwa odrobiz.”

„Byle nie tak, jak wczoraj roku, rękę
chcieli, co zaden z was nawet za pie,
niądze się chciały pracować, a stąd posron
zbiornu zmaoniała w polu. Jakimi wozem tu
dopomocze, kiedy nie ma z czego - a ile
sobie przypominam i ty mój Władymir nie
chodźcieś do roboty. - nie podobne mi pomocze
sobie.”

„Obladł na te słowa Biedugnis, dwie wielkie
try potoczyły się z oczu, wojował bitwinie na
córke dziadka jakoby od niej wycałkował pro-
mocny, „Stomni się jeszcze raz i sepnął w dycha.
Ję głęboko: „prawda, prócz kiel. Pano, za-
wi milimny bandedo, ale niech się kiel. Pan
zlituje, niech nas wspomoc, bo może br.
elne, niewinne dziadka ponure, prawie
z grodu - o jui nigdy nie strontajemy się,
„Ojczu - septata panne Helene, córka
dziadka, cętuje zły ojca, niech isii ojczuak
dopomoc; niuch ojczuak pienis ^{za jstora} to miata
clotai, nowz sulticak obroci dla Biedugnisa, a
ja so starij rubiane pochodz. Byas za narzyc
wiemiaci, że drugi raz tego nie erbia, że
pojela chętnie do pracy. Imrak by dziwi dżtar
pracowai;” zapytata cętopotanego Biedugnisa.
„O Biedriemy, Biedriemy narzyc jak we
wi jertisimny chętnie dla Pana pracowai; za-
wotat Biedugnis, a dziadke rekł: „Tak to
narzyc zaurc przyrubaie, jak wam buda do-
lega, lez Aroro buda minie zapominaie o
tem coie przeprekali; zanniat panow co was
szorene kochaja, wolicie stuchai podniscan
podrepsio pierazego leprazego przętkędy... Nie
chus ja, moj Biedugnis, twojej budy, a lubo

„Byj mi swiadkiem sam z waszej winy
nie mam zanadto, jednakez erotis co
moge - przyjdi jutro rano.“

Meuzony Wielugnis nie wiedzial jak
nra strizkowai dobranu panu i panience,
bo onul ze na talbie pobiaranie nie zastugi
wale wale. Po strizkowai jak surmiej najlepiej,
potronit iz i panu i panience i porpiereny
do domu dobra nowina zowu porpiereny. Gdy
jij wryttlo jak bylo opowiadai, melon do
Wielugnisa: „mowitum ci zaraz, ze nie kto
inny tylo driedzie nas wspomnie, ze we
dwoze znajdziemy pomoc w Harady potra-
bie, bo panowie nas lepiej hochaja niz
my panie - chociaj doprawdy trzeba, zeby
porpiereny wiesniacy hochali swoich driedzi-
ow jak starych braci lub ojcow.“

„Chobieto, Chobieto, przerwaj jiej Wielu-
gnis, co toi to mowisz; przyppomisz so-
bie jak to mnie wryttlo robu odstawia.
Taj od pracy, jak to mowisz, co mi tam
driedzie, od niego nie me potrzebujemy,
dwoz nas teraz nigdy nie wspomozie, Harady
paniczogemy nie odstawiamy.“

„Gadalam wyraznie jak gupia - mi-
wita zowu - gadalam, bo tak inni gadali,

zwoy orajnie jezylt inoierbiat, rohi nig
 nie chciato, a zli ludzie i swine wro,
 uszy podmauwiali. Kuz tenar miht smii
 me stumawu „ bo wicem ze wro, bo duom
 miorem nie jest, ceimy zaurse z duorem
 Frygmali powinnu, do dricdrica udawai
 ris pro nady.

W podobny sposob rozmawiali jurze ^{ze seta} ~~jurze~~
 widugnis i jego zona, i kto wie jak
 dluogo by jurze rozprawiali, gdyby nie to
 ze wstyzeli piewoce drwonienu na uszy
 swiste. Pospieszyli zatem do Koscioła na msze
 swiste. Rzekali uwaznie Karania, a Krigde
 mowit wlasnie o wniebowstapieniu Chrystusa ku
 Pana, miai nauke o miłosci Pana Jezusa ku
 ludziam i o miłosci ludzi ku bliżnim. Karde
 Karania Arapiato wlasnie do tego co bi,
 dugnis i jego zona rozmawiali ze soba, jurde,
 moza. To dzi gdy z Koscioła powrocili do
 domu wstet widugnis: „ uwazataś jatk to
 Krigde mowit z ambony, stowo w stowo
 jakby do nas stowal. Wiedai ze i Pan
 Jezus mawiaje, aby sie panowie i wie,
 imacy wspólnie trochali.

Nie bydz wam episywat co widugnis ze
 zona swoga co dnia tym ze soba rozmawiali
 jurze, powiem wam tylko, ze w Koscie
 mawialki ris jakby dricdricowi odpisacie
 ty jego tasto. To dluгий mawacie postawo,

wili na inteneja paniny Heleny, za to ci sie
za mimi wstawita do decidera, potic przez
elwie trody, aby Bog jej wzycy zdrowia i
szczęsua. Na decidera Chreli ci strytr,
kur ze nie wiele poriadeli, nie mieli uym
sie odwdziżyć. Pan Bog porzyci najzaczem
ich obci, wytruchai ich smolców, ktori od
tyj dnia wolkienie za decidera zanowiti.

Narajutr strymat przylugnis od decidera
oprop Scotti Markoffi, ciwertnis zyt. -

Przedmiot Arcei.

W Barczynie.

Tego samego dnia, po niurporuwrz zuro sie
Wilkumasta wosicim, jak sie to zwykle po
wociek, w ktorych wotrumizdiwsi nie jest
juzwe zaprowadzong, dzieje, do Barczyny.
Tam za stotem przy wielietku obrydliwej
gomastki, co ja czart na zqub, ludelka wy,
mystli, zwawa tozeta sie rramowa,
Wzylwa zycie z obengok tam wosimiaton
markraia na te czasy, a prawie wry,
scy zaradocili deciderowi, ze on bogatry
od nich.

Oj ci panowie silachta, mowit Bog,
tintis / co po liturku tife znaczy, co pi.
janica), wrycy oni niepotem. Coz, ze
my mamy teraz wolnosci i poriadkoi.
Wiedy za ten gront trube spiacai, Wiedy

szlachciszę juroca i z tyłu porostarło; ale podobno,
jak mi mówią, jakis przedhodny wzdrowie,
wziętłko to i z szowicy i my nie będziemy
płacili czynszów, tyłko wziętych będziemy
panami, a króciarszi panowie będą u nas
Turcy!"

Obeeni rozdziewili usta jak szeroko,
wytrzeszyli oczy i spojreli na Dętkintisa,
jakby i z chcieli przekonać, czy on juroca
zdrows, czy nie dostarł ponierzenia emy,
stos, albo czy czasem już zanadto gorak?
Ki nie wyppit; a jeden z będących tam
winniciów narowistkiem Maciej Tractetko
mukł: "Dętkintis, ar ne giere tabej
aretka? / czy nie pitei zanadto gorakki?"
Zaimniati i z wziętych na to capytanie,
a Tractetko tak dalej mówi: "Doprawdy
musiał by i z zanadto napie, kiedy
takie głupstwa plecie, bo Prządemu
wiadomo, że panom roli bez wziętych
odebrai nie można, a nam podarowai,
bo to bytoby kradzież. Musznie zatem że
musimy ogusz przez dżwirre lata płać
dopóki i z zupełnie nie spłacimy, a i tak
Bogu powinniśmy dziękowai, że z wziętych
Takti mamy wolności. Zwręta, nie mamy
onego panom zaradzić, że u nich wziętych
nie u nas dostatek — mamy my swój,
a panowie swój, biedę."

„Patrzajcie, zawołał Dębtintsi, jaką on biedę znalazł u panów? Czy bieda maszemu dzie, dzieci, że ma wrytkiego dostatek, że mu nie nie brakuje, że nikomu nie dai nie potrzebuje, a wrytke ma!”

„Mowisz, przerwał mu Trudętko, że dzie, dzie nikomu nie dai nie potrzebuje, a ja dnak poratował Trudętko, a dzieci, no ty u niego Trudętko z prośbą - i je, mi przyrzekł dzie, dzie dopomoc, chociaż obydwoj reszty roku we zniwa nie pracowali, a z tej przyzwoitej porowa spozysta zgnita, zamarniata. Pierwej stał jak to Trudętko zaradzić dzie, dzie, jakby nam zle było br dzie, dzie, bo ktos nam do, pomozie, ktos nam w niemaszciu po, radzi. Trudętko Trudętko przed Witka Amianu prosił ciebie i innych aby mu do, pomogli. Prosił tych ktory masz do, pomocy ani ty, ani ktory inny z wiciom, ktos mu nie dopomoz. Trudętko Trudętko, gnis z twoj Dębtintsi winny ciebie biedę, a gdyby nie dwoi, kto wie czy by z nim, stał. Umiaści go ochmawiai certym roku od pracowania dla dwoi, a pracujze byty sobie zarobit potrzeba na zywoni, pienizdze; tenar zai gdy z twoj namow

29 -

prowinowat, nie ty go podtrawiasz lew.
dricie. Wtorego ztem lepszy, czy ty, czy ten
dricie, Wtorego ztem w cetero imowa opusisti?

Obeem, syrze to kiwali glowa przynejse
rusnowi Mawjowi Kaduce, lew rozgrywany a
na pot pijany Degtintis mekt: „gadas za drie,
dricem, bo ci pewnie zapcau”, ale powstaj
pomasz ty sz na Tasa dworn. Nie wierz ja,
aby Friatorzjha lub Wialugnis dostali od drie,
drice zapomoge. Dricie nie taki gupci,
aby wspomnai tych co dla dworn nie pracuj,
a zaden z nas jak to jeteriny od dworn
nie nie dostal, dzybi preatim, gdy bylo
poddaniostwo, to nie jednemu tatem
grebiet odierstano. Gelacta nie gupci
nas wspomagai.”

To powiedziauzeg fepit Degtintis
oporym kilicheim wodki, a wrycy opoj.
rebi na Kaduce, co ten na to powie, a
nie jeden na wspomnienie biemion po.
Arrobat sz po grebicie. Nie miaś oko.
ty Kaduce wszaj mowic, bo pijawic, trudno
proctonai, lew wiekac ze wrycy na nie.
go sz ogladaja, ze Degtintis chce emon
coi powiedziaci so te sz odstawia rowa:
„Szaci panowie nie gupci, boed onego sz
uwa na roznych krigitach. Lew nie
z rowum szylko z medrosci ku nam
tyle dla nas robia. Tak, panowie szrene
nas kochaja, i kradego ste nowa wryce,

- 30 -

Strawda je se, i tacy miżdy sumi
co o wieśniakach nie dbają, lew tych nie
wiele, drigki Bogu najwişyjsz nich tek
jak nasz dieckie, myżte, o naszym dobro,
a ktory z nas more powiedzie, ze zadnej
Turki od swoom nie odebra. Licbie sa.
mego moji Diktintis nie nar dieckie
wspomogt. Przewi panużsaz se tobie
przed truma laty, gdy stoją krowa
padła, podarszał to bary jaciwicz?"

"Mielka rzecz, ze dał jaciwicz. pełna jaciwi-
ca pana nie ruboz, szeli Diktintis. krowa
nie ja sam coi podobnego dostał, wozak
i tobie dieckie przycyż 5 rubli, reszty roku,
a nie jednemu dał senny na dach, furę
siana lub po drzewa z lasu, a prycier
nie rubozai!"

"Nie chodai lutaj o to, rzecz Maiej
Kadejko, wy dieckie przez to umarrai?
lew ponajmy z tego jak dieckie o
nas pamigta, jak my mu za to wdak.
ezni, jak go chochai powinnimny, jak
chytne pracowai. Starai sz o jego dobro.
Jezeli bowiem sam dieckie nie mieli
nie bzdrie, nam nie bzdrie mogt
prycyż, nas wspomoc, a gdy die.
die umarrije, rubozije i my xni.
szrijem. Powinnimny zatem obiedni,

coroi chętnie powracali, bo skiedzie to
jedna rzecz, a my druga, szarniszej.
my je jedna rzecz druga myje."

Na te słowa wrócił wstanie do Karoliny
Białoruczka, a zastępnym ^{oryg} od skiedzica
odebrał jakby zapomogę powiadział, że
so między samiej skiedzie podarował mu
kilkka garncey małki, a nadto porcy.
oryg. mu do sadzenia kilkka garncey
porobunki kartofli oryli bulwów. Ale
nie musie samego wyjawi skiedzie,
bo właśnie przed chwila, przechodząc
wzdłuż chaty Władysława, a on mi po-
wiadział, że stętał od dawnu zapomogę.

"Ha! to już chyba skiedzie zupełnie
zapomniał, przenieś? Digtentis, bo ja bym
tych, so musie dopomóc we imowa
nie chcą, chyba Mijem ochłonił, a bi
precieci parowie musieja.

"Bywało, miewało, z obecnym, że
pan Mare ochłonił, musie samemu
stętało iż nar je garbicie, ten nigdy
by przegryny. Niewinnego nigdy nie
Karano, jeżeli Mijem stętało bieżącym
to niezawodnie ma to zażycie, ten
zai bi podobno catherano, bo mówiel
nie bydle, ale so między wsi już
góra od dawdziute lat niewiele obu.
stano, a i to wiczaj' alla potraha
nie bolu."

Nie podobają się ta mowa pijanica Deg.
Lentisowi a wzmiankom gorzałki, cawońsi.
Wyci wyciwy przeciw, omnie, wyciwy za
dużym... nich i tak będzie, ale ja
mójj przywody nie daruję!

Faktyczna przywody? - zapytali wyciwy
prawie jednoznacznie.

„Ha, czy to nie przywody dla nas,
ze mamy pracę wyprac, ze mamy pra-
cować! wczoraj pijany Degtintis, a
jeden z wiciniatki tak, Greki. „Juz to
za Maciej wytkomany? ze nam trzeba
wyprac, bo za ziemią, która tu
jest nara, wnoszonia, trzeba się wyprac,
a nie idzie jej utracić. Co się dotyczy
pracy, to przeciż grzechem jest le-
nistwo, proznowanie, i panowie mu-
szą pracować. Kiedy nie przy piąku
lub radle, to piorem lub głową.”

„Kadajcie co chcecie - mówię pijany
Degtintis, ja jednaki się pomysł, pod-
Twoz ogień, emisas dricderca. To mówię.
wybyli? jurca Wielich gorzałki i ta”
Wraja się na wyciwy nie strony wy-
siedli z Haranny. Nie daleko cawońsi.
bo nie mogą się utrzymać na ni-
gach padli jak długi na ciemny.”

Zgromadzeni winiacy wsielawskich perure
wiele o pijanym i złościwym Degtintaric,
i dobytym drzewach, wypracuje jak na
wsi gdy się ludzie zjedzą w dzień swię-
teńcy. Wypili pryncem nie jedną kawa-
stę wódki. Nie jeden nie mając wem
za nią zapłacę, zastawia u zydowskiego
arzdana swoją siennicę, a wracając
bez ubrania idzie na biedę, na że
wazy. Chociaż tej biedzie nie było rady,
tylko gorzałogóło było winne. - Spracii
gdy się już dobre siennicę, rozcią-
wzrywy do domu, nie jeden pijanin.
tenki zaledwie znalazł wiarę nie.
nie jeden ustąpił w swoje
a tylko kilka wrócić do domu.
Innych biedne zony i niezagilowe
dzieci musiały szukać po noc, a
marajutni ledwo pijanicy morine się
było dobrać - a do pracy to już
ani wsi, głowa ciężka, a ręce się
trzęsły od wódki.

Przedział wsiaty.

Łożysko.

Chytaliscie w całym wrodzie jak to się
jony Degtintaric odgracit się podziwyi
opieci pod dobytym drzewem. Otóż o
ten odgracianiscie, nie wrem czy się

arz. dars, wy. litoj z porzedniej jego
winnikow. darsion dechicow. Ine
stwier. to meo no dobrogo pana, nie
wiedzial jak ma sobi postapic. Nie
wienyt bawia prawie aby krolowic
migt by. takim Totem, jawnyro.
szwitiem, swiatem djabla, aby mwa
myta o szkodzenia blizniemu, cho.
ciaply najwistkiem nieprzyjacielowi.
Jta tego tej zamiat oddai Diptentia
do uradu, zawoia go do siebie, tak
do niego prawniost. "Pyszczam ino
Diptentis ze sz odgrazici podpatri swoi
Hudoj - wzur jaka thare mogaby us
spothai za co podobnego za samo odba.
zywanie sz? wzur ze mig. tym us od.
dai do uradu? Nie usz za tego, bo
myta, ze tyllko wzpojiny gonatka,
ktora si odbrim wzum co podobnego
jak sroka paplati, lez tak nie,
gubciwym nie jettis. Wradom ei, ze
Pan Jezus matheruje: "bzderaz mi.
Towad blizniego twego jak sroki same,
go", a piktio welta tego co Pana
Jezus nie szcha, kto zamiat bliznie.
go kochai, szochai mi: "Zawoiaem us

wysyłać się i wzbierać jak wro-
 teczny jest podobna myśl, jak ego-
 bna dla siebie samego. Spokrewniam
 175, że teraz po trzech wemu wujcu
 sam, że w myśli po pijanem egrze
 szys, że ten zaturu wymiowonych
 kon. Powinniśmy się teraz starać przez
 pilność, trzećwici potaraci wysyłać
 że tak nie myślicie. Wzharatem i
 jak masz potrzebować, i di spokojnie
 do domu, do pracy, a wystrzegaj się
 choroby, wystrzeż się gorączki, bo
 wódkę Majelego tylko do gębki pro-
 wadzi.

Pror cały ma dopóki d d riedzie mi-
 woi tak Digentis ze spraszowaniem
 w ziemie wyzna, a gdy d riedzie ilon-
 czył, murekowi wi pod nosem, a d riedzie
 szobze, ze Digentis chce się wypracować.
 woiak rakt: „daj jui polną wrzecznicę
 Hromaczeniu się - nie kłhaj się do uszka
 ewi ja, ani kiti inny ci, nie dowiecie.
 faszore wi Digentis powie d ried pod nosem,
 i ledwie się Hromaczeniu od rieda Hec
 dorozowi. Po drodze zai wsta pi-
 do choroby. Pi dopóki d móg u.
 Hec ma rogach, a w koncu pad

jak długo pod Tawoy, a rymarowy
gorańska pijanica mruwid, oj! w spa-
ły to spaly... durny ty z twym nau-
kami"; Miał na cym sciat stow,
a prestracony arszan skudet go i
prawie wyrucit za wrota. Dwiany
chłodny rny; wiatrem wyciwit i
trocha i powrotit iż ku domowi, Drogę
ku chacie prowadzić obot zbudowan
dworach. Na ich widok me nowo
zaimała w nim wyrazona po pijane,
ma pogrzebka; zapomniał i prestracony
chłodnica, nie styrał głona anioła strza,
bo ten od pijanicy oddolodki, a wraził
chodet. Oj! bo wrazi pilnują ludzi ps.
janych gorzałki, jak ota w gławie, a repta-
ki Digentisowi: "pódpal!" a posturony sa.
Tawistrij podmowie Digentis wyłobit z kic-
zeni siarniact. Na chwora było ciemnia.
choro ze ota wyłob, ani jedny gwiazdy
na niebie, zdawało się ze zaden z ludzi
nie wie widet, jak Digentis iż strza-
dlat pod paniska Tawoy, jak ze sa.
Tawistrij wimnichem wotchnit sa.
palony siarniact w Romiany dach,
a Gosten posturony w ni stalo ku
wiarnej chacie. Długozny wyci

wytrawiaj pracochętnie - zady-
 szany wypadł na dziedzińcu.
 Wkrótce miał wyjść do szaty, tak
 mu serce pukało. Obejrzał się na
 gromną dręcznicę a tam promień
 z koron jasniejszą się wydobywał,
 co może buchnął ten nieb. -
 Odkrywał się w nim uśmiech, zgro-
 zą przepły, rusze sobie wtóry ręką
 jak szalony. Straszona zima
 sypka naturalny gwałt musza
 sędzią zęgu tego strachu wybiegła
 z szaty, leca stanęła jak wryta
 wielką poraż. Właśnie może gwano,
 kłóty: "gore! gore! roznosi się,
 a ludzie biegli na ratunek. Le-
 dwom zdecydnie wybiegł, by dopomóc
 w ratowaniu. Wiatr zwołał się gwałt.
 Torony i dół prosto na zabudowani-
 wicimach - na wieś. Władca to
 straszyć, a zapominając o własnej
 służbie, pamiętając aby wicimachy
 nie nie cierpieli na dobytka roz-
 poraż e tej strony ratunek. Już się
 jakby opodal stojąca chata wicimie.
 ona zajęta, gdy digentis co dotąd
 stał jak prawar dwojma rucit
 się nagle ten poraż, wypadł ten,

zmyślona promiśły ratujących, którzyś to
 ja podpalił, to ja zewinnit, podburzany
 gorzałką. Diabła pijac gorzałkę, wdechasz
 do niego, do wrasta za gorzałkę, pojdziesz... Oj! wy
 strzegajcie, wyprzeknijcie us gorzałki!" - To
 mówiące wręcz nie w pomieszczenie i ego
 rwał, a miłot nie zdołał go wystratować.

Strawie równocześnie wiater uitał, a za
 chwile zewiał us straciliwy wicher i ducir ku
 nasz jak z wiadra. Serżikiem to było wie.
 Okiem da Fundbirek, bo ogień zatały kwas,
 korony, uluoz, zagań, inawej mimo tejij
 obrony nie jedna była spionstie chata. Tak
 zaś proie napuiniony jezope do posowy to,
 doły driczkica, jedno tylko zgorzał domo.
 Thoo.

Narajutro niezastliwa zona Digentisa
 cheiała odzukać rzutek koci, ale napri.
 gno, bo zapalona wewnatr gorzałką nie,
 zewodnie go rozładziła - tak że po tym
 pijsowynie ani znaku nie "poroztało",
 proin zony i biednych dwójga dzieci, ktori
 Jan Bey poroztałwid jakto aby wrytkim
 przypominają, że ich opiew z przegryny
 gorzałki zstał podpalcem i samow.
 bójca. Nad biednymi, niewinnymi dziećmi

ciężko, jak mówił wiersz z Buddinich,
wina oja - za grzech oja ich miara spu.
Khai Mare. I tej twoj przegrany, gdy w kielku
dwi zjed ardele zagarnę? wietki poriadku
Dyquantowej, za gorzki wyppita, prur maza, gdy
piedne wodra; niewzruszliwe drzewi zostaly bez
dachu, bez chronienia, zaden z rozenia,
Woi Buddinich nie chwał ich wzgzi do
siebie. Prazdy sie lekko, aby Mare jakha
na wie spasi miara i dopomagajacy
biednym sierotom nie spotkaja. Helowos po
Dyquantie nie wrednia w ma robie z roz.
pawcy, szcziem dowiedzia? is o ten dzie.
dzie, a litujac sie nad jej nierozum,
zapomniał w dobroci swego serca o ztem jakha
ma jej wzgzi rozgzi, przekazy? ma za.
pianie, kara? Dyquantow, do siebi zawoia
i tak do niej przemowia? Wraz jakha mi.
szcziem na mnie i ma Gurdax, Klonum chata
spiongia, twój wzgzi sprowadzi, nie chce ja
tego pamietaj, bo Chrystus Pan nakazuje
nam zapomnieci swar i Wzgard marezek bli.
znich. Trzeta ani ty a ten sumej twoje
drzewi me jacticia tena winne; pomimo
to, jak dyzaram, nikt na wi nie chce
ci tena zapomniec - chętnie centu podobne
tobii i drzewiom twornu mojej wleki, jacti

odemnie pomoe preymuoz
 Digentivna zelato na Izamni vaitkaja, Mota
 na dobrego poma, her moime mi ce vovoz
 sena nie mogta. Ke sohpamiasomytari
 preev dieidrica ofarovanu, pomoe preymoz,
 moioie vovan nie potrebuje. Harzia vva,
 iz do dvoru, i dvorik jej synov jek
 Harzago voviat dieidrie do, parcvna tva,
 dy, a miodrege, co licuj? 4 lat vovoz
 do potkoju, a viedze, ze to chupovye
 pojstny Harzi go vovoz ce vovim synova
 vovje. Mojs nam poviedrici, ze daveas,
 vovetkui Harzi, syn Digentisa jek pitny,
 potovony, vovcha dieidrica i vovgthid ve
 dvore, a za rok jekli Harzi by vovje vovet
 tak pitnie iz vovje jekli chupovyas to
 go dieidrie vovda na svoj vovet do vovoi
 ve vovie.

It voviecu dddam jurove, ze vovdarvov diei,
 vovie podarovat vovova ile potreba na vov,
 budovanie novij chaty i vovodni na jedov
 rok od vovvov. Vovet, id tvoj vovvov mit
 vov vovvov vovvov vov vovvov.

Podróż piąta.

W niedzielsk najbliższ po poznań.

Opisaniem i przebiegiem podróży w rok
 stało się Puddlichach w przeciągu kilkunastu
 godzin po poznań, a zapomniałem opisać
 w najwłaściwszym. Przez zamek ten do tego,
 a przez wyjazd z uwagi, rozwarcie ba,
 zde było dobrze, aby to com napisał nie
 odtwoż się od siebie i nigdy więcej, jak
 groch od siebie. To zaś by mi było ze
 nieważności na to com pisał od uca
 dla swoich słów, bo i ja jestem tak
 samo jak my rozmawiam, tylko z inną pi.
 smiemy jestem. Narywan się, jak to na
 pierwszy raz w Warszawie, Pielonick,
 co po Litwie tylko widać w Podroziach.
 a miurham jako to już prawie umiaru.
 walców w całej cesarstwie Rossyjskiego.
 co się narywa Litwa... Widać ten dobrze
 co ja za jeden, bo że to do rzeczy nie
 mały, więc może nie będą nam nigdy
 mówić o sobie, ale o Puddlichach.

Oto w niedzielsk najbliższ po poznań,

w Kwiartle Średnim mia? Karanie
 Lameczny Strzede probowu, a wrysey
 pitnie go suchali. W Karan na potrocie
 obrydzony nasoy pijanitwa, w Karan do
 owego to gorsalka Digentia doprowadzi.
 Tu, bo ai do samego samobojstwa, przy
 posannia? pectroy Digentia, dany nam
 gdy wstawiwai w ogien mrowie, Dige
 gorsalka, djabia suchatem, on musi do
 tego zawiodz. Aj! wstrzegasie is
 wstrzymuj is gorsalki, bo wstaj wa
 tem siedzi. - To by? wstanie nowa
 Digentia, mowi Strzede probowu, ow.
 wpiere je mi? paraffam. Dobrze, bo
 swyta? prawdy w sobi zawieraja, bo
 gorsalka to truciene wstowolskiego po
 mysu. Wto ma? Doga zawore w sercu i
 na myli? tu powinien is wyru obry.
 Obry? gorsalki, bo pijanicy gletka sw.
 swygo pietha nie minie. Jan Fog,
 jak? najprawieclliwy? Sedie i Napier.
 Tsz? kosa?ca wry?lich swy? nie musi
 przebaczy? wry?lich pijanitwa, bo to
 pocz?ch wry?lich gretki, bo pijanicy
 wst? wada.

Tak miś miśi. Pan Szwarc isz grzecha
na obrydliwym gorzałki, murawis wiwuz,
potę, piewsem ukarce pijanicy. Długo waz
miesz kizide probowca o stutkach pijan.
Stwa, wistharajer wozystkim pijanicy di,
gintria jello obrydliwy przyklad ebodni
do jankis goralka doprowadka. Nic onal
wazyw kaczani isz popuakali, a po Alonao.
nij spiere mny iwistej for zadney nara.
dy jowali wazyw do kizide probowca,
aby isz przed nim jello przed duchownu,
osoba, przed kowicowem wyuce brasta,
jego kowicow i wozelkich spraw.
Długo kizide probowca popuakali isz kare,
dowi wozelkej to gortinowii swowch parafjan.
Dai im kowicowis nardka, isz kotorej wistha.
Zai jello wozelkich kate stot, puzej wazyw
ei co isz wyretkajz, dla mirowi kowicow,
Stwa Pana, kowicow Aliego gorzal wyztha;
dow kowicowem wozelkej ich, aby mirowa.
zime do tego abtu nie przyzypowali,
to biada teniu, co nar wyretkajz isz go.
mwalthi kowicow isz do niej wraca. Jowem
zapytal isz nar jezow, dy wazyw dobro,
wolnie na kowicow isz wyretkajz goralki,

a wzięty rąkum zawonali: „na zawre,
na zawre mę wyrobiamy gorzałki s obci.
Lujemy, że nigdy wódki pic nie będą
muy.

Wstydziawoy, to głoyno wyprucione przys
reszenie, zawonai kros de proburov; Towie
pobitogorano wierzyni kowim, niechaj o
swiceni pronażiwstis, Partha kury's po.
zotawis, wa zawre na drodze dobry,
mich straga, ich amilli-stroze, by nie
ulegli pokusom szatana.

W Monia przysat od Murdego z cwtu
pryprucenie, że wódki wzięj pic nie
będzie i Marat im przysji niezaputro
ranu o Głij do Poiciora, gólic na ich
intencja, przysrebi odprawa murej swis.
kuz.

Dobre to jwi byto z pośudnia, gdy
Pudlity wicimay wórci do swyk
chat. Nie jednurn droga wypadła o,
boli Marany, ale zatten nie wórcpi,
choćari anclan wiodoxu pucobokaych za.
praszat do siebie, nie pojmanaj co to emy,

ony, że Andrzej Andriej wstawał z Ko-
 siorą nie zachodząc jak zwykle znowu
 przez się do Karsku. Tomaszowi sobie,
 że nieśwódnie z przegany spwinanej
 już porę spierze, pręto do chat - ale po
 niesporach - mówi do siebie - wrogą prę-
 dę. W chatach Karamasem gospodyni
 tych mieszka co byli na wielkiej mę-
 same były tylko na samej, decydują się
 nie pomaru, że mieszka ich nie wstaje,
 że między nie widai poruczący z Ko-
 siorą - pręto wrogą do Karsku ni-
 postę? Nie jednej gospodyni potwora
 lub kapustnik z garbka wykipiał, nie
 jednej ogień zagał, a jadtę otęgiło. Na
 to po uron po powrocie mieszka było tak
 gorzco, a potwora lub nasz siłowatki
 szachetbaratki, białe showaj przydymione
 lub twarde wrogitłinnie w tym dniu bar-
 dzo omalhowaj.

Do Karsku wrogą niesporach, gdy wrogą,
 mimo umalowania arsdara, spotkajnie
 postę do domu, a nie jadtę wykipie
 do Karsku, nie wiedzieli arsdar co
 ma robie. Siowca to była niedwile,

od niepamiętnych czasów, że Karolama
była prężna. A gdy się arządare dowo-
dziat, że wierzący w Św. Alibach są,
wtedy się nie na zawraci gorątki, że
nie będzie teraz mógł sięgnąć z nich
nieprawnych cyfrow, Należy na czele swiat
Świ, a zapisać zaartem swój muntak
zapis się co się zowie. Wtedy nie mogą
wizualizacji Aliboni do prcia gorątki. zda
nao się prawie codziennie, że arządare sam
się zapis. W końcu tak się chyba zjed
rozpis, że wziętka utraciła, a o Pięciu
muntak "mujje" z Puallirech. Nie mają
zai mogą poic zruć się do wszelkiego
zarobku - w nam wcale nie dobre wyjdzie.
Na jego miejsce wiaadł inny, a ten
wiedza, że wótkę nie nie robi sprawdzi
piwo. Z powstała fabrykować je wótkę, ale
wiedza, że nikt wótkorannego piwka pi-
nie chu, że z Karolama zawraci prężno, po-
starać się o dobre, lekkie piwo i podobno
jako - tak na ten wyśrodek.
Na zaproszenie praci Pięciu prężno

moją siostrę emajlowali nie prawie węgry
Kuchare z Budżirach, a widać z nich
poradę do opowiadani i przysięgę Słomian
Kornujsi siostry.

Od tego czasu nie widzieliśmy w Tui,
Bielkach zaledwie pijanicy, Marcy
z wystręga gorątki, jak muze, z tej
jej przegranej deirij chowaj to temu
miedawna jak zaprowadzono wstrętem,
zliwoni, w Buellirach, drizki Bygu,
niektórzy na jej wazy nie zali, a
wrogom jej długi strachni, zapewnie
relogich w całej roni nie wyjadacie,
to na strachowitki gorątki, nie muze,
muze, ani zdrowia, ani id, ani pic,
nisobry.

Przedział siostry.

Zapowiedzenie.

W kilka tygodni od dnia w którym wie,
sniacy w Budżirach się wystrępli gorątki,
zadankyo się, że kilka młodych dziewcząt
większych pracowało w ogrodzie. Nadeszła do
ogrodu i panna Helena, córka dricdrica,

a wedle wyobrażenia rozpytywała się dziewczę, to
o to i owo. Nigdy innemu spytała się Ma-
rytki, córki owego Gurdasa, co to ona się
chata spaliła, co w nich robisz w czasie
wieczorem, albo w niedzię po nieporanku.
Na to zapytanie pamiętna się Ma-
rysia i niewinnie wykręca: „nie, prozę
wielmożnej panny.”

Janna Helena. To wam widno być musi,
niepodobna abyście nie nie robili, bo ja
jechałam mam czas wolny, to sobie wytam
Prigitzki - a ty moja Marysiu nie wy-
stajesz nigdy Prigitzki?

Marysia. Nie, prozę pamiętna.

Janna Helena. Oj, nie masz Prigitzki,
cóż? Jechał tak przyjeżdża do mnie to ci po-
zywa.

Marysia. Kiedy ja wytam nie umiem, na
co mi Prigitzka

Janna Helena. To ile, a może chcieliby się
nawoży wytam?

Marysia. Dobrze by to było nawoży się, ale
jakże mi wiedziedzieć dziewczę o tym my-
śle. Nie umiesz kto nawoży, to tetus

serwisi wstąpi nie umiemy, a młotami
to jest na świątym ostarzku z drutka,
mał panna Ława dękiego we wronie.

Panna Helena. Nie to nie skłodzi, byłoby
chciała z mawą to by moim. Powied
mi tyłto wylży chciała umieci wstąpi?
Maryna spojrziała na imie dziewczęta,
a te jej szepcąc: „powiedz, kiedy ci z
panna pyta” i mrugają na nią, lecz
nieumiała Maryna nie nie mówić, do
piero gdy panna Helena jurec na jej
z się zapytana, wylży z chciała wylży wstąpi,
odpowiedziała po eichu: „chciałym i
cała zaproszła”, a panna Helena rzekła:
„To dobre, banded mi będzie przyjemnie,
jeżeli będziesz do mnie co dzień rano o 49
przychodziła na awantę, szepcąc w nich
po niarporach.”

Dziwiona Maryna chciała ucisować
zce dobrym parientem, ale panna Helena
na to nie pozwoliła mówić: „nie daj.
Przy, bo nie ma za co. Całkowicie
tak Kocham prawie jak młode siostry,
a jeżelibyś chciała i umiała ochotę potać.”

przychodzie wrogotkie do mnie - nie
wzaj tem wiedz mam bogacie. Niechaj s
i inne dzieci wozta i chłopcy ze wsi przy-
chodzą! - Futro samo o wartiej bog-
me was uczęca. Tote ma celoty nie,
chaj przyjdzie, proszę powiedziec to in-
nym.

Narazie samo o swiecie Milka dzie,
wzaj wrogotkie podczeto podczeto,
a panna Helene jui na nie uczęca;
zarowna do swego potroju, dala Marzdy
elementarn i rozpozna nauky.

Od tego czasu katem codzien o swiecie,
a w poranej juiem i zimna tytko w nie,
dziele, lub czasem w dzieci powzedni po-
zechodzie Ponca schozili is chłopcy i dzie-
wczta wrogotkie do panny Heleny na
nauky. K powratku nie widu ich bylo,
ale poranej wrogotki is schozili tak iz
mala i edelka panny Heleny nie mogla
ich pomociu - Trzeba is bylo przesiewi
do ofiyny. Przed powratkiem zimny

wzrostu wsi' wstąpi, a pojstwiej
i pisac umieli. Teraz po raz dawno,
Ta im panna Helena Strigetti przyje,
wne do wstąpi do domu, aby w codziennym
wzrostu na przykład w wiekole po wie,
zporach wstąpiem głośnie wstąpi. A ten
sporob wstąpiem w Puellirbach wstąpi
wzrostu wstąpiem głośnie wstąpi przy,
wzrostu wstąpiem i wstąpiem w domu, wstąpi
potrzebowali wstąpiem wstąpiem po Karze,
wie.

I wstąpi panna Helena tak się
wstąpiem wstąpiem wstąpiem, wstąpiem,
wstąpiem wstąpiem wstąpiem z wstąpiem
wstąpiem, wstąpiem wstąpiem wstąpiem, a
wstąpiem wstąpiem wstąpiem wstąpiem, aby
wstąpiem wstąpiem wstąpiem. Pro wstąpiem
wstąpiem wstąpiem wstąpiem, wstąpiem
wstąpiem wstąpiem, a wstąpiem wstąpiem
wstąpiem, wstąpiem wstąpiem wstąpiem, wstąpiem
wstąpiem, a wstąpiem wstąpiem wstąpiem,
wstąpiem, wstąpiem wstąpiem wstąpiem
wstąpiem, wstąpiem wstąpiem wstąpiem
wstąpiem, wstąpiem wstąpiem wstąpiem
wstąpiem, a wstąpiem wstąpiem wstąpiem

co zbierai, bo uradekaj by? wieckei, a etel
sprawy wiele.

Moglym imiatio na tym zultoniacy, ale
ze ludem zwyle sa, wiekawi, dowie.
drzei iz jurze, co iz z tym lub mym
zrobto odwoicicim, wigi opizez jerrze
so willeku irowach, co iz dacieo w chawie
Widugnia i wo dworu u dricdrca.

Otoz Widugnis porzuceni od dricdrca
kharofle, wybi jak u nas mioriz bulury
zasadzi, a Bog mu pokrzywanid, bo
mior uradekaj, jak nigdy pratteni.

Odrobilo iz bulwioi rowicie, a jedne
wizkica od drugicj, a kharida Edworo,
mazayta. Nie potrzebowa mic dric,
dricowi oddawai, bo w czasie zimie
odrobit tyle coby te bulury; porzuceni
zyto kharomay, a mawot, jak mi
ludzie powiadali, mior mu dawe.

Owe owarta, wigi wartowi supidmo
podkarowai.

W ogole w chawie Widugnia tak

jaż w wyjątkich innych wicinach,
Prosi w Buddinbach, od czasu jaż
gorzałki się wyprosteli nactata za
swoicowi. Hochali, dobrego pa-
ma, paricistali na przykarcanie
Borkie: „miuj bliżniego twego,
jaż siebie samego”, a waz w wgo.
masu ukryty nie mógł ich wiazuj
podburzai do miogody. Tracowati
zatem chstnie ryje w zgodzie z dwo-
rem — nie chstno, ze chotytek ich się
pominarai, ze byli rozsilicowi, carnowicy,
i niż prettem.

I chiechicowi dobre się chiezo, kardy
pobnowai mapatku dworskiego jaż
swego wżarney, a nie było ani strat
znaconych, ani kłótai, tylko zgoda,
a etad rozsiwi, jażnie Pan Janus Pa-
zielenn, w ryje w zgodzie ze swym
krenonni ~~rozsiwi~~ ryje, obicuje:

Trecci chieci przknie wazy, wyjątki
były zdrowe, a panna Helena
wiczka jaż to wicinay się

Staraja o dobre jyj ojca, staraša ny im
to wyzna grodzic; Karleminu umiata
wi poradac, a gdy ktory z celowrowas
piemrze byda do pomocy. Za nim dotter
sprawjehar, nie jednego jwi wylosyda.
Gdy cai - bydzie temu jisi tygodni -
porcu za mazi wygithie dziewzsta
przyimoby swij Kothanij parienie, we
nie z Padnyer Kwoictoi. W dwa dni
po ilubie wyjehar na woi do mzeo,
a wierniantki z Tundliczokk serere
plakary, i cunja ze traca, wojs epcie,
Kuntk i nauageretk, chocia na jyj
mijca maja nauogweta.

Taki, moi mihi bracia, od wasu gdy
sis nasi w Tundliczokk wyreple go,
rzalki, gdy zamiat chodre po Karamad
wytyweli przyteore Kwisiti, wyrytko
ny umieniu na dobre. Co prectem
nie chudli chodre do pracy, a etel
bieda byda dla nich najwizbra,

gdzie przymużę nie mogli byli zarobku
wziąć i nie mieli co jeść, staro wygo.
Pracy im gorszej, pociągali ze dziedzice
Prochaj Struba, że ze Maryi odnowiła
mnie pracować, to tak, Pan Bóg wygo,
niezły Adam z raju niebaza. Od tego
tuż mam nie zarabiał biedy.

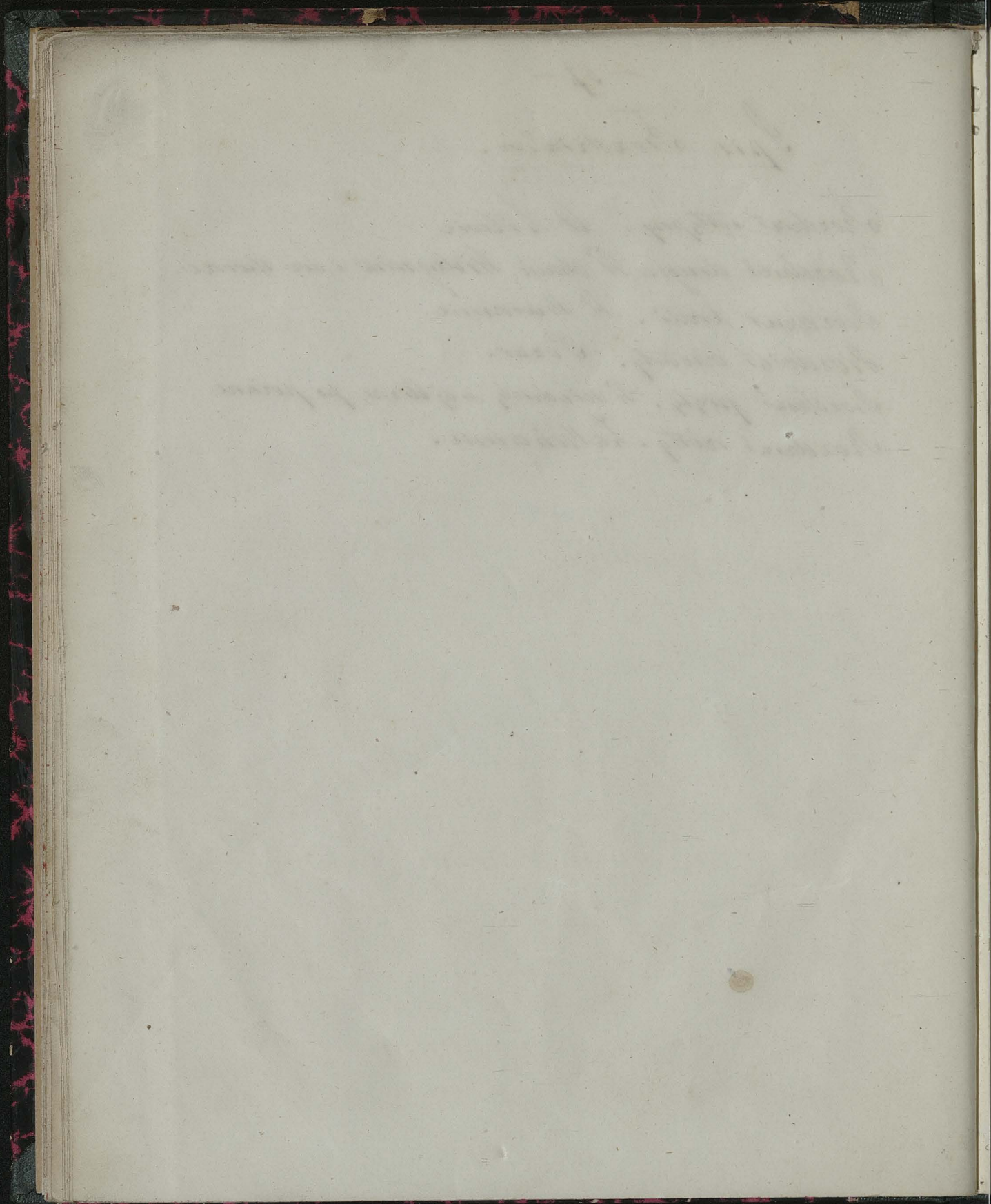
O! O! O! Pan Jezus, aby tak nie było
w nam w Litwie, ale wreszcie się stało.
jechaliśmy w Prudlitach, aby wreszcie pociągali
co jest dobre, aby wywołali się z gorzej
jeździć pracować, to byłoby wtedy by.
Chcieć dobrze na świecie, a biedy się po.
złoty.

- 36 -

Bibl. Jag.

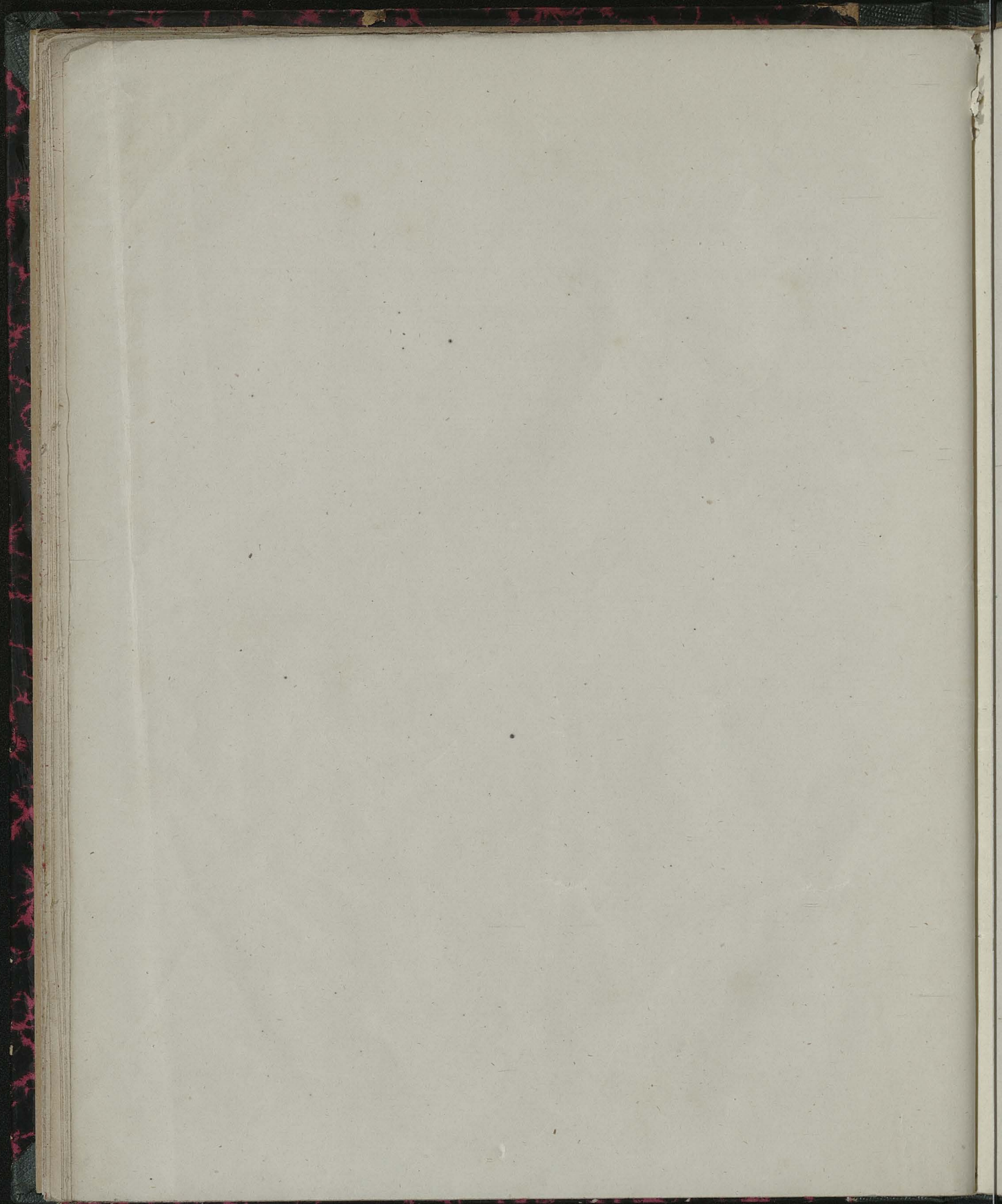
Spis Prozedur.

- Procedura wstępna. W Litwie
Procedura drugi. W chacie Władymira i we dworze.
Procedura trzeci. W Maronnie.
Procedura czwarty. Poxar.
Procedura piąty. W niedzieli, najlepiej po poranku
Procedura szósty. Łalmonnie.

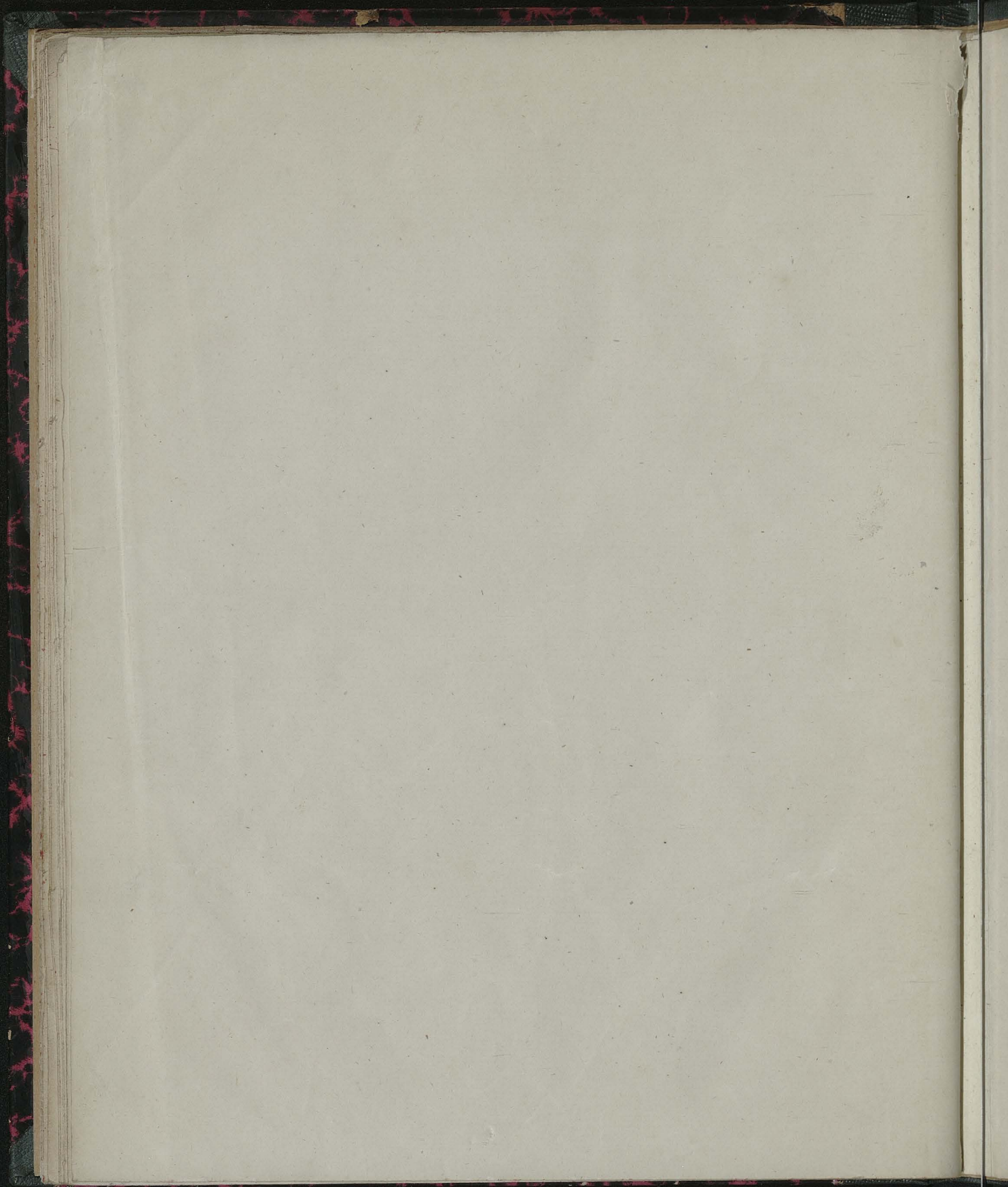

63

64

